

Resymè

Ca 500kvm ble avdekt med maskin på et område rett øst for skolebygningen på Bolsøya skole (Felt A). I tillegg ble det gravd ei ca 65m lang og 5m bred sjakt sørvest for skoleområdet (sjakt S).

Felt A ligger 52-52,5m.o.h. og inneholdt 44 strukturer som tolkes som 17 kokegroper, 2 nedgravinger, 1 ildsted, 19 stolpehull og 5 staurhull. Noen få av strukturene kan betegnes som tvilsomme. Det kunne ikke påvises huskonstruksjoner. Enkelte av strukturene er tydelig gjenbrukt.

Over ca halvparten av det avdekte området var det i tillegg til strukturene mange og til dels godt bevarte ardspor. Ardsporene går gjennom flere av kokegropene og er for en stor del yngre enn disse. I ett tilfelle er det anlagt ei kokegrop over ardspor.

Det ble funnet keramikk, slagg og et beinfragment i en av kokegropene, slagg og et fragment av brent leire i en annen kokegrop.

Et beslag av jern av ukjent alder ble også funnet i forbindelse med flateavdekkingen.

Det ble tatt ut kullprøver fra kokegroper, og makrofossil prøver fra ardspor. Svar på analysene av disse foreligger ikke pr dato og vil bli lagt ved rapporten når de er klare.

2 dateringer foreligger fra forundersøkelsene, begge til ca 2500bp

Sjakt S ligger 47-48m.o.h. og inneholdt 12 strukturer som ble tolket som 4 kokegroper, 2 nedgravinger, 5 stolpehull og 2 staurhull (ett staurhull står i et stolpehull).

Enkelte Staur/stolpehull kan oppfattes som tvilsomme.

En av kokegropene var spesielt forseggjort og godt bevart, med minst 4 tydelige gjenbruksfaser og to store, motstående kantstein. Fra denne strukturen ble det tatt ut 8 kullprøver. Til sammen ble det tatt ut 12 kullprøver fra sjakt S. Svar på analysene fra disse foreligger ikke pr dato og vil bli lagt ved rapporten når de er klare.

2 dateringer foreligger fra forundersøkelsene, begge til ca 2000bp

Bakgrunn for undersøkelsene

De arkeologiske undersøkelsene ved Bolsøya Skole gnr 17, Molde kommune Møre og Romsdal fylke om i gang i forbindelse med en reguleringsplan for utvidelse av skoleområdet. Møre og Romsdal fylkeskommune utførte i den forbindelse en arkeologisk registrering av det aktuelle området (Rapport ved Khalil Olsen: Reguleringsplan for Bolsøya skole, Molde kommune, Møre og Romsdal. 2007). Det ble gjort flere funn av automatisk fredete kulturminner ved undersøkelsen. 12.02.2008 søkte Møre og Romsdal fylke, kulturavdelinga Riksantikvaren om tillatelse til inngrep på området i henhold til Kulturminnelovens paragraf 8. NTNU Vitenskapsmuseet i Trondheim ble bedt om en faglig vurdering og tilråding i saken. VM ble ved samme anledning også bedt om å utarbeide en prosjektplan og et budsjettforslag i forbindelse med saken. Dette ble gjort og oversendt Riksantikvaren 26.03.2008. Riksantikvaren ga i brev datert 02.04.2008 dispensasjon fra kulturminneloven mot at området ble undersøkt nærmere i henhold til kulturminnelovens paragraf 10. På grunn av økonomiske forhold trakk Molde kommune seg fra prosjektet og søkte på nytt om fritak fra kulturminneloven, nå med et prosjekt som lå innenfor eksisterende skoletomt. Molde kommune ville nå bevare kulturminnene under en parkeringsplass og en gangsti. Dette var en løsning som Riksantikvaren ikke kunne godkjenne, og Riksantikvaren ville ikke behandle saken før ny søknad forelå. Ny søknad om fritak fra kulturminneloven ble sendt fra Møre og Romsdal fylke, kulturavdelinga 03.04.2009. En ny faglig vurdering basert på eksisterende prosjektplan og nytt budsjett ble utarbeidet av VM og oversendt Riksantikvaren i brev datert 25.05.2009. Riksantikvaren gir i brev av 18.06.2009 og ved endelig vedtak med visse justeringer 07.07.2009 tillatelse til inngrep under forutsetning av at det blir foretatt arkeologiske undersøkelser på de aktuelle områdene. Molde kommune godkjente vilkårene og undersøkelsene ble satt i gang 23.07.2009.

Praktiske opplysninger

De arkeologiske undersøkelsene ved Bolsøya skole foregikk i perioden 13.07.-31.07.2009 og ble utført av NTNU Vitenskapsmuseet i Trondheim. Det ble arbeidet 7,5 timers dag, med 15 minutters pause kl.10:00 og 14:00 samt 30 minutters lunsj fra 11:30 til 12:00. Det ble til sammen utført 50 dagsverk. I tillegg kommer maskinarbeid og innmåling. Det ble brukt 150 timer på etterarbeid og rapport.

De som var med:

Feltleder med rapportansvar 13.07.-31.07.2009

Harald Auset

Assistent 13.07.-31.07.2009

Jenny Karlset

Synnøve Viken

Assistent 27.07.-31.07.2009

Lise Mariann Alsli

Gravemaskinfører 14.07.-21.07.2009

Gunnar Hansen fra firmaet Halvor Aarset

Innmåling i felt 23.07.2009, og kartfesting

Tone Ellingsen Molde kommune

Prosjektansvarlig

Anne Haug

Takk til grunneier Geir Bolsøy for generell imøtekommenhet og spesielt for innsatsen i forbindelse med et værskifte helga 18. Og 19.07.2009, da presenningene blåste av ardsporene før de var ferdig dokumentert. Flere dagers sol og tørke ble avløst av kraftig regn og de skjøre ardsporene kunne vært ille ute uten hans innsats for å holde dem tildekt.

Terrengbeskrivelse og beliggenhet

Stedet ligger lengst øst på Bolsøya i Molde kommune, Møre og Romsdal fylke.

Det ble gjort undersøkelser på to områder ved Bolsøya skole. Områdene blir heretter kalt henholdsvis Felt A og Sjakt S.

Felt A ligger på et 2-300m langt og ca 100m bredt høydedrag. Området er flatt og orientert i øst/vestlig retning. Utenfor flata som utgjør høydedraget faller terrenget i alle retninger unntatt i N hvor Kjerkhaugen, en ca 20m høy og 200m lang knaus skjærmer for nordavinden. Lokaliteten ligger i vest enden av flata, ca 52m.o.h. På hver side av høydedraget ligger det et gårdsbruk, og mellom disse er det dyrket mark. I vest enden av flata ligger også Bolsøya skole. Det går en asfaltert vei i øst/vestlig retning langs høydedraget. Ca 50m øst for lokaliteten, på nordsida av veien, ligger kirkegården til tidligere Bolsøya kirke. Rett nord for området ligger det en liten åkerlapp. Det undersøkte området lå delvis i dyrket mark og delvis under et gruslagt stykke vei rett utenfor den østlige husveggen på Bolsøya skole. Langs dette veistykket i sørlig retning var det plantet en allè med ung bjørk.

Sjakt S ligger i den sørvestlige enden av skoleområdet langs den sørlige enden av et stykke dyrket mark, sist brukt til plantefelt for gran, men med moderne plogspor i undergrunnen. Terrenget faller svakt i sørlig retning rett sør for sjakta. Området ligger ca 47m.o.h.

Bilde nr: 1

Felt A. Bjørkealleen er saget ned og gravemaskinen er klar. Bilde er tatt mot sørvest.

Relevante kulturhistoriske forhold knyttet til stedet

Bolsøya, og kanskje særlig den østlige siden av øya som det her er snakk om har mange arkeologiske kulturminner. I tid strekker de seg fra steinalder til middelalder. I nærområdet til Bolsøya skole finnes det i tillegg til de kulturminnene fra bronsealder/jernalder som nylig er påvist, bl.a. flere gravanlegg (Jutahaugen, Tingneset, Naustneset), og en bautastein fra jernalder (Trollpila). Stedsnavn som Torhaug, Heimdal og Øyum er sannsynligvis like gamle. Kirkegårdsanlegget rett ved skolen går tilbake til middelalderen.

Metode og dokumentasjon

De innledende undersøkelsene ble gjort ved maskinell flateavdekning. Med hjelp av gravemaskin fjernes torv og matjord slik at undergrunnen kommer til syne. Det krafses samtidig manuelt for å fjerne eventuelle rester av matjord/torv der gravemaskinen ikke kommer til pga. stein eller annet, og for å gi en jevn, ren flate. Eventuelle funn og strukturer i undergrunnen vil på denne måten bli blottlagt.

Strukturene som dukket opp ble merket med gule merkepinner, nummerert og ført inn i en kontekstliste.

Det ble brukt en 8 tonns gravemaskin med 120cm skuff med flatskjær under arbeidet.

Bilde nr: 9

Gunnar Hansen graver og Synnøve og Jenny krafser. Bilde er tatt mot østnordøst

Målesystem

Det ble satt ut et målesystem etter pytagoras metoden ved hjelp av målebånd og spiker. Tilpasset feltet fikk systemet en stigende x-akse mot NNV og en stigende y-akse mot ØNØ. Spiker med koordinater ble satt ut etter behov. Aksekrysset fikk som koordinat 88x104y.

Tegninger

.Det ble lagt ut 2 målebånd med 4m mellomrom langs x-aksen over den delen av feltet som skulle tegnes. Med utgangspunkt i dette ble det med målebånd og tommestokker lagt ut et flyttbart rutesystem som fungerte som tegneramme for plantegningen av feltet.

Alle kokegroper og staur/stolpehull ble dokumentert i plan og profil med tegninger på millimeterpapir/folie/snittskjema i målestokk 1:10.

Hele den funnførende delen av Felt A inkludert ardspor ble tegnet på A3 millimeterpapir/folie i målestokk 1:50. Snitt av ardspor ble dokumentert på snittskjema i målestokk 1:10

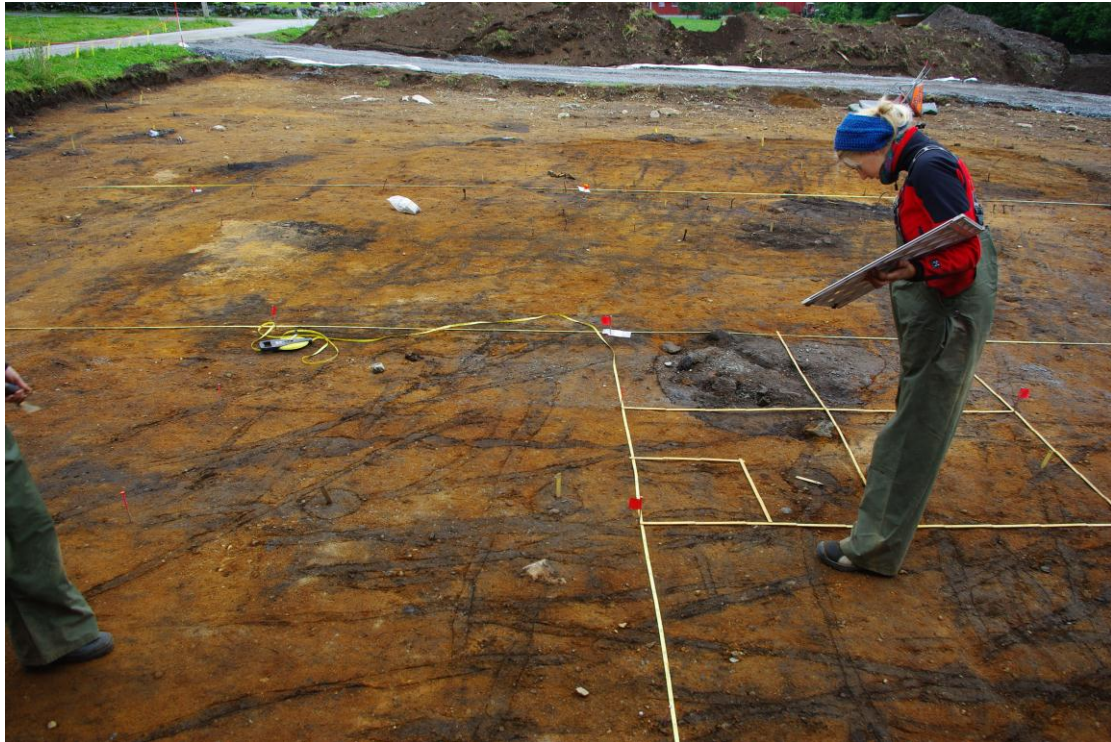
Oversikts tegning av sjakt S ble tegnet på A3 millimeterpapir/folie i målestokk 1: 50
Jenny og Synnøve tegnet i samarbeid alle oversiktstegninger.

Fotodokumentasjon

Alle foto ble tatt med et PENTAX K200D kamera i JPEG og RAW (PEF) format. Målestokk på foto er vist med 20cm eller 1m tommestokk. Himmelretningen bildene er tatt mot er vist med merkepinne påskrevet N eller med kompass. Strukturene ble fotodokumentert i plan og profil.

Medarbeiderne fotograferte selv de strukturene de dokumenterte.

Harald tok oversiktsbilder.

Bilde nr: 43

Synnøve tegner ardspon og kokegroper. Bildet er tatt mot østnordøst.

Alle strukturer ble dokumentert med tegning og foto i plan, og snittet ved hjelp av spade og graveskje slik at ca halvparten av strukturen ble fjernet. Den gjenstående delen ble dokumentert med tegning og foto i profil.

Det er to unntak fra dette. Struktur A29 ble snittet på vanlig måte men gravd i to lag for å dokumentere ardspon som gikk under strukturen. Struktur S7 ble snittet på vanlig måte og i tillegg gravd stratigrafisk i 3 lag.

En rekke strukturer utgikk etter snitting, dette gjelder først og fremst staur/stolpehull.

Vitenskapelige prøver

Kullprøver

Det ble tatt ut til sammen 32 kullprøver fra strukturer og ardspon under undersøkelsen av Felt A og sjakt S (se funnliste).

12 av disse ble sendt inntil til Laboratoriet for radiologisk datering NTNU.

Fra Felt A 9 stk.:

Fra sjakt S 1 stk.:

Prøvene fra strukturene ble tatt ut i profilveggen og uttaksstedet er markert på profiltegningene av gjeldende strukturer. Prøvene ble lagt i funnposer og merket. Prøvene ble senere vasket og tørket som en del av etterarbeidet.

Kullprøvene fra ardsponene ble tatt ut i forbindelse med flotering av makrofossilprøvene. Til sammen 4 stk.

Disse var:

T-24979: 36 - Kullprøve ardspon MP1, Felt A (sendt til datering)

T-24979: 37 - Kullprøve ardspon MP2, Felt A (sendt til datering)

T 24979: 39 - Kullprøve ardspon MP3, Felt A

T-24979: 40 - Kullprøve ardspon MP4, Felt A

Makrofossilprøver

Det ble tatt ut 5 makrofossilprøver fra 4 ardspor.

Disse var:

T-24979: 41 - Makrofossilprøve fra ardspor MP1, Felt A

T-24979: 42 - Makrofossilprøve fra ardspor MP2, Felt A (2 stk. slått sammen til 1)

T-24979: 43 - Makrofossilprøve fra ardspor MP3, Felt A

T-24979: 44 - Makrofossilprøve fra ardspor MP4, Felt A

Prøvene ble tatt ut med graveskje ved at ardsporene ble tømt for masse over en viss strekning. Uttaksstedene er markert på oversiktstegningen for Felt A. Prøvene ble som en del av etterarbeidet floterte gjennom tre sold med maskebredde 0,2mm, 0,4mm og 0,6mm. Prøvene ble deretter lagt i funnposer, merket og sendt til analyse hos NTNU Vitenskapsmuseet ved Tyra Solem.

Undersøkelsens forløp og observasjoner gjort underveis.

Værforholdene

Været under undersøkelsesperioden var variert, fra sol, varme og tørke på feltet i en periode til kraftig regn og vind i neste. Med unntak av helga 18.07.-19.07.2099 hvor presenningene blåste av de tildekte strukturene, ga været oss ingen alvorlige problemer. Fotodokumentasjonen led litt under regn perioden hvor det dannet seg dammer, og særlig ardsporene ble til dels diffuse. Jenny og Synnøves tegneferdigheter veide opp for dette, og ardsporene ble godt dokumentert..

Felt A

Før arbeidet på Felt A kunne begynne ble det nødvendig å fjerne en allè med småbjørk som sto på undersøkelsesområdet. Folk fra Molde kommune tok seg av dette.

Den maskinelle flateavdekningen av Felt A startet fra skolebygningens nordøstlige hjørne og ble først gravd i brede sjakter langs veien i østlig retning.

Helt fra starten dukket det opp kokegroper og mulige stolpehull.

I den østligste delen av undersøkelsesområdet var det en del stein, et par riktig store.

Etter hvert dukket det også opp mange ardspor på kryss og tvers over feltet.

De avdekte sporene var såpass interessante og mange at vi så det som nødvendig å få fjernet grusvegen som gikk sørover langs den østlige husveggen på Bolsøya skole.

Grunneier kunne ikke klare seg uten vei, slik at det ble satt i gang bygging av en midlertidig vei rundt feltet og ned til gården. Veien ble anlagt med fiberduk og grus oppå matjorda slik at den lett kunne fjernes etterpå uten å skade undergrunnen.

Vi graver deretter fra nord mot sør langs den østlige husveggen på Bolsøya skole.

Relativt godt bevarte ardspor, kokegroper og stolpehull har blitt konservert under grusvegen. Felt A viser seg å være tydelig delt i to områder. Et steinete og tungdrevet område i øst og sør uten funn, og et steinfritt og funnrøkt område i vest og nord. Det funnrøkte området har ligget under veistykket og bjørkealeen på en liten forhøyning i forhold til dyrkamarka. Dette kan ha vært med på å konservere spesielt ardsporene. Bare noen meter øst for ardsporenes østligste utbredelse har moderne plog vært nede i undergrunnen.

Det steinete området på Felt A strekker seg i en halvsirkel rundt funnområdet, fra feltets nordøstlige hjørne i en bue mot det sørvestlige hjørnet. Ardsporene går til dels i en ujevn sirkel innenfor og langs det steinete området og husveggen på Bolsøya skole. Vi kan derfor anta at vi har en avgrensning av den forhistoriske åkeren mot øst, sørøst og sør, akkurat der vi har gravd. Kokegropene i den nordlige delen av feltet ligger til dels pen på rad og kan være en del av et større kokegropfelt inn mot åkerlappen på nordsiden av veien. Hva som skjuler seg under skoleområdet vest for feltet er uvisst (flere ardsponer?), men det gikk ubekreftede rykter om funn av ei kokegrop under gulvet i skolebygningen.

Vi blir ferdige med gravemaskinarbeidet på Felt A til 10 pausen 21.07.2009. Vi har til sammen avdekt ca 500kvm på Felt A. Det er påvist 44 strukturer som tolkes som 17 kokegrop, 2 nedgravinger, 1 ildsted, 19 stolpehull og 5 staurhull. Noen få av disse strukturene kan betegnes som tvilsomme.

Bilde nr: 13

Ca 500kvm ble avdekt på Felt A. I forgrunnen skimtes veien som erstattet det fjernede veistykket foran Bolsøya skole i bakgrunnen. Moderne pløyespor sees på flata mellom veien og skolen. Bilde mot vestsørvest.

Det er relativt mange og godt bevarte ardsponer på det begrensede området som utgjør den avdekte flata på Felt A. Snittede ardsponer viser at de kan ha en dybde på 5cm. Flere av ardsponene går i tillegg til den vanlige kryss og tvers fasongen tilsynelatende i en sirkel rundt på flata. I sør og øst er dette naturlig tatt i betraktning den steinete undergrunnen, men langs skoleveggen og forbi kokegropene i nord er det mer misstenkelig, og får en til å undere på om det avdekte området pluss en del under skolebygningen utgjør hele åkeren. Ardsporene ser ut til å slutte omtrent ved kokegropene i nord.

Bilde nr: 41

Noen av ardsporene ser ut til å gå i en ujevn sirkel på den avdekte flata, omgitt av steinete undergrunn. Foto mot sørsørøst.

Bilde nr: 17

Ardspor og kokegroper omtrent midt på den avdekte flata. Foto mot østnordøst.

Flere av kokegropen virker gjenbrukt med for eksempel ujevn dybde i bunnprofilen, eller som med struktur A45 med tydelig fyllskifte. At det i tillegg er relativt få kokegropen tyder kanskje på kontinuerlig bruk over tid. Relativt få stolpehull uten innbyrdes sammenheng (hus) tyder på at området ikke primært har vært en boplass. Ansamlingen av kokegropen i den nordlige delen av feltet antyder et kokegropfelt som kanskje strekker seg videre nordover. Dette sammen med en mulig avgrenset åkerlapp med ardspor og lokalitetens plassering på et høydedrag kan gi assosiasjoner om en spesiell bruk av stedet i bronsealder/jernalder. 14C dateringer av kokegropen og ardspor sammen med makrofossilanalyser av massen fra ardsportene kan forhåpentligvis hjelpe i tolkningen av det som ble avdekt.

Bilde nr: 105

Gjenbrukt kokegrop med tydelig fyllskifte. Struktur A45. Foto mot nordøst.

Selv om de fleste av kokegropene er nedpløyd, til dels av ardspor og slik mer enn antyder at ardsportene er yngre enn kokegropene, finnes det også et eksempel på at det er anlagt en kokegrop over ardspor. Struktur A29 har ardspor under stein og kull laget i strukturen, og må derfor være yngre enn ardsportene. Struktur A29 inneholdt også slagg og brent leire. Derfor kan det dreie seg om spor etter en jernframstillings ovn, selv om skjørbrent stein meg bekjent ikke hører hjemme i en slik kontekst. Også struktur A2 som er tolket som kokegrop inneholdt fragmenter av jern som kan være slagg. Struktur A2 inneholdt i tillegg skår av keramikk og et beinfragment. For begge strukturene kan det være snakk om forskjellig bruk over tid.

Bilde nr: 79
Struktur A29 i profil. Et staurhull ser ut til å stikke ned under kull laget. Foto mot østsørøst.

Bilde nr: 80
Struktur A29 Kull og stein er fjernet fra toppen av strukturen. Flere ardspor viser seg å gå under kull laget (jfr forrige bilde). Foto mot østsørøst.

Det er grunn til å tro at hele området øst og nord for Felt A (jfr. bl.a. sjakt L fra forundersøkelsene som har en struktur datert til yngre bronsealder), har vært i bruk i førhistorisk tid.

Innmåling

Det ble tatt godt mål for hva som kunne være stolpehull under innmålingen og vi kommer opp i 70 strukturnummer til sammen på Felt A. Nesten halvparten av disse blir senere avskrevet ved snitting.

Strukturene blir innmålt som punkt. Samtidig med innmålingen blir det gjort notater av typen "A1 kok R50" som står for "struktur A1 kokegrop med Radius 50cm". Disse notatene finnes som vedlegg på CD.

På innmålingskartet blir staur/stolpehull markert som en prikk og kokegropene som en sirkel. Unntak fra dett er Struktur A69 og A70 stolpehull som har blitt en sirkel på innmålingskartet, og Struktur A24 nedgraving som har blitt en prikk.

Området med ardspor blir innmålt som et firkantet felt med 4 koordinater og betegnelser som "Ard1=97x96y" etc., hvor sporene for det meste ligger innenfor dette feltet.

Sjakt S

Et par hundre meter fra Felt A og sørvest for skolen ligger sjakt S med flere førhistoriske strukturer. Bare noen meter rett nord for sjakt S har arkeologer fra Møre og Romsdal fylkeskommune tidligere gjort noen mindre undersøkelser, og avdekte da flere store kokegroper.

Under forundersøkelsene ble det gravd en søkesjakt (sjakt AA) i forbindelse med en ny gangvei sørøst for skoleområdet. Fordi det var noen endringer/utvidelser av traseen blir traseen stukket ut på nytt av folk fra Molde kommune. Eksisterende sjakt fra forundersøkelsene blir utvidet med 2-2,5m slik at den totale sjaktbredden blir 5m.

Det ble til sammen avdekt 12 strukturer i sjakt S: 4 kokegroper, 2 nedgravinger, 5 stolpehull og 2 staurhull (ett staurhull står i et stolpehull). Enkelte staur/stolpehull kan oppfattes som tvilsomme.

Av disse 12 strukturene var det spesielt en struktur som skilte seg ut, struktur S7 kokegrop.

I plan framsto strukturen som temmelig beskjeden, et kullholdig felt med noen stein i ytterkantene, men strukturen er relativt forseggjort med to store kantstein og har minst 4 adskilte bruksfaser. S7 har to nedgravinger i bunn, et steinlag over et kull lag og et kullholdig lag over steinlaget. Strukturen ble gravd i tre lag da bunnlagene ikke lot seg skille fra hverandre på grunn av homogen masse. Det ble tatt ut 8 kullprøver fra profilen før utgravingen fordi den framsto som å ha så mange lag i profil. Disse lagene ble senere tolket til å representere omrotet sjikting som antagelig har med tømning av kokegropen å gjøre.

Det ble tatt en fotoserie av utgravingen av struktur S7 (se fotoliste).

Bilde nr: 138

Sjakt S mot vestnordvest . Struktur S7 kan skimtes med gul merkepinne foran og rett til høyre for stikkstanga i venstre sjaktkant. Synnøve t.v. og Jenny i arbeid. Struktur S1 (nærmest) og S5 rett til høyre for dem.

Bilde nr: 151

Struktur S7 sett skrått ovenfra mot østsørøst. Utgravingen viste at laget over kullstripa og den røde sanda er fylt med stein. Den store kantsteinen nærnes i bildet har sin tvilling vis avis i steinen som stikker opp i bakkant av strukturen.

De øvrige strukturene er beskjedne, men med tanke på tidligere nevnte funn rett nord for sjakt S og at sjakt S ligger langs kanten av et fallende terreng i sør, betyr ikke dette noe for området som helhet. Over en svak forhøyning midt i sjakta er det dessuten moderne pløyespor som kan ha ødelagt flere strukturer.

Det er grunn til å tro at hele området/åkeren nord for sjakt S har vært i bruk i førhistorisk tid.

Innmålingen av sjakt S foregikk som beskrevet under Felt A.

Problemstillinger og svar

I forbindelse med prosjektplanen som ble utarbeidet av Vitenskapsmuseet i forbindelse med reguleringsplanen for området ble det formulert flere problemstillinger som man hadde håp om at utgravingene kunne gi svar på.

Alderen på bosetningen

Dateringene fra to kokegroper på Felt A fra forundersøkelsen gir en alder ca 500f.kr. Området har sannsynligvis blitt brukt i flere faser. Ardspor går gjennom og under kokegroper. Flere kokegroper er tydelig gjenbrukt, og en kokegrop har et relativt tykt brungrått sjikt i mellom kull lagene. Enkelte kokegroper har gjennomført større stein enn andre som kanskje kan ha sammenheng med forskjellige bruksfaser/tradisjoner. Bosetningen kan allikevel ha vært sammenhengende. Se ellers under punktet ”dateringer” nedenfor.

Om bosetningsområdet kan styrke det bildet som er tegnet av Bolsøya som et sentralområde og høvdingsete, jfr tidligere funn fra området rundt Bolsøyneset?

Våre undersøkelser bekrefter inntrykket av at stedet har vært en sentral plass i Bronsealder/jernalder. Det har vært aktivitet, kanskje sammenhengende på det avdekte området over lang tid. Det ble ikke påvist sikre huskonstruksjoner under undersøkelsene som kunne indikere et eventuelt høvdingsete/hall. Lokalitetsområdet er allikevel spesielt med tanke på beliggenhet og det førhistoriske kulturmiljøet i nærområdet.

Hvordan ser eventuelle hus ut i forhold til andre husrester vi har funnet spor av i Møre og Romsdal?

Det ble avdekt relativt få og spredte stolpehull under undersøkelsen, og de kan i liten grad settes i sammenheng med hverandre. Det ble ikke påvist noen sikre huskonstruksjoner.

D a t e r i n g e r

Resultat fra de radiologiske analysene foreligger ikke i det rapporten skrives og vil bli lagt ved når de foreligger.

På grunnlag av dateringene fra forundersøkelsene og ardsporene kan man anta at tidsspennet for bruken av området i førhistorisk tid er stort. Kokegropene er sjelden dypere enn ca 15-20cm noe som betyr at de er godt nedpløyd. At ardsporene flere steder ser ut til å være dratt gjennom kokegropene tyder på at de kan være vesentlig yngre. Samtidig finnes det et eksempel på at en kokegrop er anlagt over ardsplor. Området som helhet (høydedraget) har radiologisk daterte kulturspor fra ca 2800 14Cår før nåtid, noe som tilsvarer sein yngre bronsealder i arkeologisk terminologi. Bruk av ard kan strekke seg inn i middelalder og kanskje senere. Det samme gjelder kokegroper, selv om begge typer kulturspor også er påvist i bronsealderkontekst og vanligvis er å finne i jernalderkontekst. Det er derfor vanskelig å si noe nærmere om dateringen av funnene før de radiologiske dateringene foreligger.

Forekomsten av det som vurderes som slagg i to av kokegropene, og funn av relativt tynnvegget og finkornet kvartsmagret keramikk i en av kokegropene, daterer høyst sannsynlig disse innenfor rammen av jernalder, helst fra tiden etter førromersk jernalder (500f.kr.-år 0).

Minimumsspennet i tid blir da fra 800f.kr. (sein bronsealder) til år 0 (tidlig romersk jernalder), og maksimumsspennet blir fra 800f.kr.(sein bronsealder) til 1030e.kr.-1536e.kr. (middelalder)

Strukturliste

Felt A og sjakt S

T - 24979

Bolsøya skole Gnr 17

Molde kommune, Møre og Romsdal fylke

Felt A

A1. Kokegrop.

140x75cm i diameter. 10cm dyp.

① Mørk brungrå masse med litt skjørbrent stein og kull.

② Staurhull/plog .

Strukturen er skadet av plog/ard.

Kullprøve T - 24979: 1

A2. Kokegrop.

150x155cm diameter. 20cm dyp.

① Mørk sortgrå/brungrå masse med skjørbrent stein og kull.

Mye skjørbrent stein i fjernet del. Mulige ardspor i toppen. Rødbrent sand i bunn.

Kullprøve T - 24979: 2

3 skår kvartsmagret keramikk ca 0,5cm tykk fra toppen av fyllmassen T - 24979: 3

1 fragment av brent bein fra fyllmassen T - 24979: 4

Slagg fra fyllmassen T - 24979: 5

A3 og A4. Kokegroper (sammenhengende).

A3: ca 70x70cm i diam. 10cm dyp.

A4: ca 98x110cm i diam. 20cm dyp.

① Mørk brun masse med kullflekker. Utdratt med ardspor.

② Mørk brunsvart sandblandet med sot/kullholdig masse.

③ Kullkonsentrasjon.

A3 Kullprøve T - 24979: 6

A4 Kullprøve T - 24979: 7

A5. Kokegrop.

82x80cm i diameter. 20cm dyp.

① Gråbrun sand med skjørbrent stein og kull.

② Kull lag.

③ Rødlig sand.

Kullprøve T - 24979: 8

A6. Kokegrop.

92x90cm i diameter. 14cm dyp.

① Brunsvart sotholdig sand med kullbiter.

② Kull lag.

③ Staurhull/plog gjennom og under strukturen.

Kullprøve T - 24979: 9

A7 kokegrop.

80x75cm i diameter. 17cm dyp.

① Brunsvart sotholdig sand med kullbiter.

② Kull lag.

Kullprøve T - 24979: 10

A8 kullfleck

48x30cm i diameter. 3cm dyp.

① Brunsvart sotholdig sand med kullbiter.

Mulig bunn av kokegrop/ildsted

A9 utgår.

A10. Stolpehull

25x22cm i diameter. 7cm dyp.

Gjenbrukt stolpehull 55cm lang i profil, 17cm dyp.

① Mørk brun sandblandet jord med spredte kullbiter.

② Grålig sand.

③ Rødbrun sand.

Mulig gjenbrukt, større stolpehull

A11. Kullfleck. Kokegrop bunn

70x95cm i diameter. 4cm dyp

① Kull lag.

② Rødlig sandlag.

A12-A15 utgår.

A16. Kokegrop.

100x75cm diameter. 7cm dyp.

Kull og skjørbrent stein. Gjennompløyd med plog og utdratt.

Kullprøve T - 24979: 11

A17-A19 utgår

A20 (struktur A2 fra forundersøkelsen). Kokegrop.

80x65cm i diameter. 7cm dyp.

① Mørk sortbrun masse med kull. Mye skjørbrent stein i fjernet halvdel.

② Kompakt kull.

Kullprøve T - 24979: 12

A21-A22. Stolpehull. Henger sammen i plan.

Ca 65x40cm i diameter. 7cm dyp.

Evt. A21 30cm bred, A22 30cm bred (i profil)

① Mørk sortgrå grusig masse med noe kull.

A23. Stolpehull.

50x35cm i diameter. 15cm dyp.

① Mørk sortgrå grusig masse med noe kull i toppen/plan.

A24. Nedgraving.

Tilnærmet trekantet. 90x70 i diameter. 20cm dyp.
Mørk brun sandblandet jord med spredte kullbiter.
Mulig staurhull gjennom strukturen og ned i undergrunn.

A25 utgår

A26. Stolpehull.

20x20cm i diameter. 15cm dyp.

- ① Mørk sortgrå masse med noe kull.
- ② Rødbrun sand.

A27. Stolpehull. Skadet av ardspor/plog.

30x25cm i diameter. 14cm dyp.

- ① Lys grå fyllmasse med kullbiter.
- ② Gråbrunt innslag.

Fyllmassen skiller seg ut i forhold til de øvrige strukturene. Moderne?

A28. Stolpehull.

35x30cm i diameter. 12cm dyp.

- ① Mørk sortgrå grusig masse med enkelte kullbiter.

A29 (struktur A4 fra forundersøkelsen). Kokegrop.

110x90cm i diam. 10cm dyp. (+ 10cm under kull lag i bunn for staurhull/ard).

- ① Brungrått lag med torv, skjørbrent stein og kull.
- ② Kompakt kull lag.
- ③ Grå sandjord med store kullbiter.
- ④ Mulig staurhull evt. ardspor. Strukturen er adskilt fra, men ligger på linje med ardspor som går gjennom A29. Samme fyllmasse som ardsprene.

A29. Plan og profil etter fjerning av kull lag.

- ① Rødgul sand (undergrunn).
 - ② Grålig sandjord med kullbiter.
 - ③ Staurhull/ard med mørk gråbrun masse og små kullbiter.
- Staurhull/ard massen ble tatt ut som prøve. Prøve nr. 24979: 14
Kullprøve fra kull lag T - 24979: 13
Kullprøve fra ardspor/staurhull under kull laget T - 24979: 14
Slagg T - 24979: 15
Brent leire T-24979: 45

A30. Ildsted/bunn av kokegrop.

65x70cm i diameter. 10cm dyp.

- ① Mørk grå masse med kullbiter.
- ② Kull lag.

Kullprøve T - 24979: 16

A31 utgår

A32. Staurhull.

7x7cm i diameter. 8cm dyp.
Mørk grå fyllmasse, enkelte kullbiter.

A33 utgår

A34. Stolpehull.

39x40cm i diameter. 15cm dyp.
① Mørk sortgrå grusig fyllmasse.

A35. Stolpehull

52x50cm i diameter. 13cm dyp.
① Mørk grå fyllmasse med noe småstein. En del røtter i strukturen.

A36. Stolpehull.

36x36cm i diameter. 16cm dyp.
① Mørk sortgrå grusig fyllmasse med enkelte kullbiter.

A37. Stolpehull.

Firkantet. 55x50cm i diameter. 15cm dyp.
① Mørk grå nesten steinfri masse med noe kull.
② Mørk gråsort grusig masse med noe kull.

A38. Staurhull.

10x10cm i diameter. 5cm dyp.
① Mørk sortgrå fyllmasse med enkelte kullbiter.

A39 utgår

A40. Stolpehull. Gjennom pløyd.

Keramikk bit funnet her under opprensing av overflata
Ca 15x15cm i diameter i plan. 5cm dyp.
27cm bred i profil. 16cm dyp.
① Mørk sortgrå fyllmasse med noe kull.
Krysses av mange ardsplor i plan. Stor stein i SØ kant.
Keramikk T - 24979: 17

A41. Staurhull.

10x8cm i diameter. 9cm dyp.
① Mørk sortgrå masse med kullbiter. Fyllmassen blir lysere nedover i snittet.

A42 utgår

A43. Kokegrop.

100x100cm i diameter. 23cm dyp.
① Brungrå sand.
② Kull lag.
③ Rødlig (brent) sand.
Kullprøve T - 24979: 18

A44. Stolpehull.

18x22cm i diameter. 5cm dyp.
Mørk brunsvart fyllmasse.

A45. Kokegrop.

2 bruksfaser. 140 (110 i profil) x105cm i diameter. 20cm dyp.

- ① Brungrå sand.
- ② Kull lag.
- ③ Rødlig (brent) sand.

Kullprøve lag 1 T - 24979: 19

Kullprøve lag 2 T - 24979: 20

To tydelig adskilte lag/faser

A46. Kokegrop.

125x130cm diam. 15cm dyp.

Brungrå sand. Kull og skjørbrent stein. Kull lag i bunn med rødbrent sand under.

Kullprøve T - 24979: 21

A47. Kokegrop.

125x105cm i diam. 15cm dyp.

- ① Brungrå fyllmasse med stor skjørbrent stein og noe kull.
- ② Kull lag i bunn.
- ③ Brent, rødrosa sand under strukturen.

Kullprøve T - 24979: 22

A48-A57 utgår

A58. Stolpehull.

18x14cm i diameter. 6cm dyp.

- ① Mørk brungrå masse.

A59. Stolpehull

15x13cm i diameter. 24cm dyp.

- ① Mørk sortgrå masse.
- ② Mørk brungrå masse med vertikal sjikting.
- ③ Brungul sand (undergrunn).

A60 og A61. Stolpehull (dobbelt)

45x25cm (à 20x25cm) i diameter. 10cm dyp.

Mørk brun sandblandet jord. Spredte kullbiter.

A62. Kokegrop

140x60cm diam. 15cm dyp.

Mørk sortgrå masse (sot?). Lite stein (kun midt i strukturen)

A63. Stolpehull.

25x23cm diam. 15cm dyp.

Mørk brungrå sandblandet jord. Spredte kullbiter.

A64 utgår.

A65. Ildsted (gjenbrukt stolpehull)

120x80cm i diameter. 25cm dyp.

- ① Mørk grå masse med kull flekker.
- ② Mørk sortgrå masse med kull.
- ③ Mørk grå masse.

A66. Stolpehull

27x25cm diam. 7cm dyp.

Mørk brungrå sandblandet jord. Spredte kullbiter.

A67-A68 utgår.

A69. Stolpehull (gjenbrukt/dobbelt)

70x70cm i diameter. 20-28cm dypt.

- ① Mørk brungrå sandjord med spredte kullbiter.
- ② Lysgrå sand.

Kullprøve T - 24979: 23

A70. Stolpehull.

Mellom ardspor. Ca 20x20cm i diameter. 17cm dypt.

- ① Mørk brun sandjord med spredte kullbiter.
- ② Gulbrun sand.

Strukturer fra Sjakt S

S1. Nedgraving.

120x100cm i diameter. 11cm dyp.

- ① Mørk, så å si steinfri masse med kullbiter.

Kullprøve T - 24979: 24

S2-S4 utgår

S5. Nedgraving.

150x70cm i diameter. 12cm dyp.

- ① Mørk masse med kullbiter.

Stor stein på toppen men ellers nesten stein fri. Mye rot tråder i strukturen.

Kullprøve T - 24979: 25

S6. Stolpehull.

15x25cm i diameter. 12cm dypt.

- ① Brunsvart kullblandet masse.
- ② Brun sandjord.

S7. Kokegrop.

150x90cm i diameter. 45cm dyp.

Minst 4 forskjellige nedgravinger/gjenbruk.

① Mørkebrun sandblandet jord med spredte kullflekker.

② Kull lag.

③ Rød (brent) sand med kullbiter.

④ Mørk masse med kullbiter. Vagt sjiktet.

⑤ En tone lysere enn ①.

⑥ som ⑤.

⑦ som ①.

⑧ Store nesten like kantstein.

⑨ Plogfurer.

Kullprøve lag 1 T - 24979: 26

Kullprøve lag 2 T - 24979: 27

Kullprøve lag 3 T - 24979: 28

Kullprøve lag 4 T - 24979: 29

Kullprøve lag 5 T - 24979: 30

Kullprøve lag 6 T - 24979: 31

Kullprøve lag 7a T - 24979: 32

Kullprøve lag 7b T - 24979: 33

Forseggjort struktur med to solide kantstein vis a vis hverandre

S8-S10 utgår

S11. Kokegroper.

Henger sammen i plan.

S11a: ca 70x40cm i diameter. 12cm dyp.

S11b: ca 40x30cm i diameter. 8cm dyp.

① Mørk brun sand. Flekker med mye kull i plan.

② Kull lag.

Kullprøve T - 24979: 34

S12 utgår

S13. Staurhull i Stolpehull.

Staurhull: 15x15cm i diameter. 5cm dyp.

Stolpehull i profil: 45cm bred. 15cm dyp.

① Sortbrun masse med enkelte kullbiter.

② Mørk brun masse.

③ Sjiktet lag i mørk brunt og brunt.

S14-S15 utgår

S16. Staurhull.

15x15cm i diameter. 13cm dyp.

① Mørk sortbrun masse med enkelte kullbiter.

S17-S22 utgår

S23. Stolpehull.

22x20cm i diameter. 5cm dyp.

① Mørk sand med enkelte kullbiter. Mulig plog/ardspor gjennom strukturen.

S24 utgår

S25. Stolpehull

20x15cm i diameter. 4cm dyp.

① Mørk sortbrun masse med enkelte kullbiter.

S26-S30 utgår

S31. Kokegrop.

100x75cm i diameter. 10cm dyp.

① Gråbrun sand.

② Kull lag.

Kullprøve T - 24979: 35

S32. Stolpehull.

Ujevn diameter i dybden. Gjenbruk? Stein i bunn.

24x34cm i diameter i plan. 10cm dyp.

① Mørk brungrå masse.

② Gulbrun sand (undergrunn).

Funnliste

Felt A og sjakt S

T-24979

Bolsøya skole Gnr 17

Molde kommune, Møre og Romsdal fylke

Funn nr. Funntype. Funnsted.

- *T-24979: 1 - Kullprøve. Struktur A1 kokegrop, Felt A
- *T-24979: 2 - Kullprøve. Struktur A2 kokegrop, Felt A
- T-24979: 3 - Keramikk 3 skår kvartsmagret ca 0,5cm tykk. Struktur. A2 kokegrop - lag 1, Felt A
- T-24979: 4 - 1 fragment av bein. Struktur A2 kokegrop lag 1, Felt A
- T-24979: 5 - Slagg. Struktur A2 kokegrop lag 1, Felt A
- T-24979: 6 - Kullprøve. Struktur A3 kokegrop, Felt A
- T-24979: 7 - Kullprøve. Struktur A4 kokegrop, Felt A
- T-24979: 8 - Kullprøve. Struktur A5 kokegrop, Felt A
- T-24979: 9 - Kullprøve. Struktur A6 kokegrop, Felt A
- T-24979: 10 - Kullprøve. Struktur A7 kokegrop, Felt A
- T-24979: 11 - Kullprøve. Struktur A16 kokegrop, Felt A
- *T-24979: 12 - Kullprøve. Struktur A20 kokegrop, Felt A
- *T-24979: 13 - Kullprøve. Struktur A29 kokegrop, Felt A
- *T-24979: 14 - Kullprøve fra ardspor/staurhull. Struktur A29 kokegrop, Felt A
- T-24979: 15 - Slaggklump. Struktur A29 kokegrop lag 1, Felt A
- T-24979: 16 - Kullprøve. Struktur A30 Ildsted/bunn av kokegrop, Felt A
- T-24979: 17- Keramikk 1 skår kvartsmagret ca 0,6cm tykk. Struktur A40 stolpehull lag 1, Felt A
- T-24979: 18 - Kullprøve. Struktur A43 kokegrop, Felt A
- *T-24979: 19 - Kullprøve. Struktur A45 kokegrop lag 1, Felt A
- *T-24979: 20 - Kullprøve. Struktur A45 kokegrop lag 2, Felt A
- *T-24979: 21 - Kullprøve. Struktur A46 kokegrop, Felt A
- *T-24979: 22 - Kullprøve. Struktur A47 kokegrop, Felt A
- T-24979: 23 - Kullprøve. Struktur A69 stolpehull, Felt A
- T-24979: 24 - Kullprøve. Struktur S1 nedgraving, sjakt S
- T-24979: 25 - Kullprøve. Struktur S5 nedgraving, sjakt S
- T-24979: 26 - Kullprøve. Struktur S7 kokegrop lag 1, sjakt S
- T-24979: 27 - Kullprøve. Struktur S7 kokegrop lag 2, sjakt S
- T-24979: 28 - Kullprøve. Struktur S7 kokegrop lag 3, sjakt S
- T-24979: 29 - Kullprøve. Struktur S7 kokegrop lag 4, sjakt S
- T-24979: 30 - Kullprøve. Struktur S7 kokegrop lag 5, sjakt S
- T-24979: 31 - Kullprøve. Struktur S7 kokegrop lag 6, sjakt S
- T-24979: 32 - Kullprøve. Struktur S7 kokegrop lag 7a, sjakt S
- *T-24979: 33 - Kullprøve. Struktur S7 kokegrop lag 7b, sjakt S
- T-24979: 34 - Kullprøve. Struktur S11 kokegrop, sjakt S
- T-24979: 35 - Kullprøve. Struktur S31 Ildsted/kokegropbunn, sjakt S
- *T-24979: 36 - Kullprøve ardspar MP1, Felt A
- *T-24979: 37 - Kullprøve ardspar MP2, Felt A
- T-24979: 39 - Kullprøve ardspar MP3, Felt A
- T-24979:40 - Kullprøve ardspar MP4, Felt A

T-24979: 38 - Beslag av jern, løs funn. Felt A (bilde over).

*T-24979: 41 - Makrofossilprøve fra ardspar MP1, Felt A

*T-24979: 42 - Makrofossilprøve fra ardspar MP2, Felt A

T-24979: 43 - Makrofossilprøve fra ardspar MP3, Felt A

T-24979: 44 - Makrofossilprøve fra ardspar MP4, Felt A

T-24979: 45 - Brent leire str A29 kokegrop lag 1, Felt A

*Innsendte prøver

Fotoliste

Felt A og sjakt S

T-24979

Bolsøya skole Gnr 17

Molde kommune Møre og Romsdal

Foto nr. Motiv. Foto tatt mot. Dato.

1. Felt A. Før bilde. Oversikt. Mot SV. 14.07.2009
2. Felt A. Før bilde. Oversikt. Mot SSV. Bjørkeralleen er kappet ned. 14.07.2009
3. Felt A. Arbeidsbilde med Jenny t.v. og Synnøve. Mot ØNØ. 14.07.2009
4. Felt A. Oversikt. Mot Ø. 14.07.2009
5. Felt A. Oversikt . Gnr 17 i bakgrunnen. Mot S.14.07.2009
6. Felt A. Oversikt. Mot N. 14.07.2009
7. Felt A. Oversikt med Bolsøya skole, Geir Bolsøy og Anne Haug i bakgrunnen. Mot V. 14.07.2009
8. Felt A. Arbeidsbilde. Jenny og Synnøve krafser. Mot SV. 14.07.2009
9. Felt A. Arbeidsbilde. Synnøve t.v. Gunnar Hansen i maskina og Jenny. Mot ØNØ. 14.07.2009
10. Felt A. Oversikt med skolen og veien. Mot VSV. 14.07.2009
11. Felt A. Oversikt med skolen og veien. Mot V. 14.07.2009
12. Felt A. Oversikt. Feltet ferdig avdekt. Bolsøya skole i bakgrunnen. Mot V. 22.07.2009
13. Felt A. Oversikt. Feltet ferdig avdekt. Mot VSV. 22.07.2009
14. Felt A. Oversikt langs øst veggen på Bolsøya skole. Mot S. 22.07.2009
15. Felt A. Oversikt. Mot V. 22.07.2009
16. Felt A. Oversikt. Mot S. 22.07.2009
17. Felt A. Ardspor og kokegroper. Mot ØNØ. 22.07.2009
18. Felt A. Ardspor og kokegroper. Mot NØ. 22.07.2009
19. Felt A. Oversikt. Mot N. 22.07.2009
20. Felt A. Oversikt med gamle og nye pløye og ardspor. Ard nærmest. Mot ØNØ. 15.07.2009
21. Felt A. Oversikt. Mot N. 22.07.2009
22. Felt A. Ardspor og kokegroper. Mot NV. 22.07.2009
23. Felt A. Ardspor og kokegroper. Mot N. 22.07.2009
24. Felt A. Arbeidsbilde. Synnøve og Jenny tegner ardspor. Mot N. 22.07.2009
25. Felt A. Ardspor, utsnitt. Ovenfra. 22.07.2009
26. Felt A. Ardspor, utsnitt. Ovenfra. 22.07.2009
27. Felt A. Ardspor, utsnitt. Ovenfra. 22.07.2009
28. Felt A. Jenny tegner ardspor og kokegroper. Mot Ø. 22.07.2009
29. Felt A. Oversikt. Jenny tegner. Mot S. 22.07.2009
30. Felt A. Ardspor og kokegroper. Mot SSV. 22.07.2009
31. Felt A. Ardspor. Mot S. 22.07.2009
32. Felt A. Oversikt med Jenny og Synnøve. Mot V. 22.07.2009
33. Felt A. Oversikt med gjest, Jenny og Synnøve. Mot V. 22.07.2009
34. Felt A. Oversikt. Ny anlagt vei i forgrunnen. Mot V. 22.07.2009
35. Felt A. Oversikt. Mot V. 22.07.2009
36. Felt A. Oversikt. Mot V. 22.07.2009
37. Felt A. Oversikt. Mot V. 22.07.2009
38. Felt A. Oversikt. Mot V. 22.07.2009

39. Felt A. Oversikt. Mot V. 22.07.2009
40. Felt A. Oversikt. Mot S. 22.07.2009
41. Felt A. Oversikt. Mot SSØ. 22.07.2009
42. Felt A. Oversikt, Synnøve tegner. Jenny ser på. Mot S. 22.07.2009
43. Felt A. Synnøve tegner ardspor og kokegroper. Mot ØNØ. 22.07.2009
44. Felt A. Oversikt med nyanlagt vei og Skolen. Mot SV. 22.07.2009
45. Felt A. Struktur A1 kokegrop i plan. Mot NNØ. 27.07.2009
46. Felt A. Struktur A1 kokegrop i profil. Mot NNØ. 27.07.2009
47. Felt A. Kokegroper. A1, A2 nærmest. Mot NØ. 28.07.2009
48. Felt A. Struktur A2 kokegrop i plan. Mot N. 27.07.2009
49. Felt A. Struktur A2 kokegrop i profil. Mot N. 27.07.2009
50. Felt A. Struktur A3 og A4 kokegroper i plan. Mot NNV. 27.07.2009
51. Felt A. Struktur A3 og A4 i profil. A5 og A6 bak. Mot NV. 27.07.2009
52. Felt A. Struktur A5 kokegrop i plan. Mot N. 27.07.2009
53. Felt A. Struktur A5 kokegrop i profil. Mot NNV. 27.07.2009
54. Felt A. Struktur A6 kokegrop i plan. Mot N. 27.07.2009
55. Felt A. Struktur A6 kokegrop i profil. Falsk N pil på bildet. Mot NNV. 27.07.2009
56. Felt A. Struktur A7 kokegrop og A8 kullfleck i plan. Mot NV. 27.07.2009
57. Felt A. Struktur A7 kokegrop og A8 kullfleck i profil. Mot NØ. 27.07.2009
58. Felt A. Struktur A10 stolpehull i plan. Mot NV. 27.07.2009
59. Felt A. Struktur A10 stolpehull i profil. Mot NV. 27.07.2009
60. Felt A. Struktur A11 kullfleck/kokegropbunn i plan. Mot NNØ. 27.07.2009
61. Felt A. Struktur A11 kullfleck/kokegropbunn i profil. Mot NNØ. 27.07.2009
62. Felt A. Struktur A16 kokegrop i plan. Mot NNØ. 27.07.2009
63. Felt A. Struktur A16 kokegrop i profil. Mot NNØ. 27.07.2009
64. Felt A. Struktur A20 kokegrop i plan. Mot NNØ. 27.07.2009
65. Felt A. Struktur A20 kokegrop i profil. Mot NNØ. 27.07.2009
66. Felt A. Struktur A21 og A22 stolpehull i plan. Mot N. 28.07.2009
67. Felt A. Struktur A21 og A22 stolpehull i profil. Mot NNV. 28.07.2009
68. Felt A. Struktur A23 stolpehull i plan. Mot NNV. 28.07.2009
69. Felt A. Struktur A23 stolpehull i profil. Mot NV. 28.07.2009
70. Felt A. Struktur A24 nedgraving i plan. Mot NV. 28.07.2009
71. Felt A. Struktur A24 nedgraving i profil. Mot N. 28.07.2009
72. Felt A. Struktur A26 stolpehull i plan. Mot N. 28.07.2009
73. Felt A. Struktur A26 stolpehull i profil. Mot N. 28.07.2009
74. Felt A. Struktur A27 stolpehull i plan. Mot NNV. 28.07.2009
75. Felt A. Struktur A27 stolpehull i profil. Mot N. 28.07.2009
76. Felt A. Struktur A28 stolpehull i plan. Mot NNV. 28.07.2009
77. Felt A. Struktur A28 stolpehull i profil. Mot N. 28.07.2009
78. Felt A. Struktur A29 kokegrop i plan. Mot Ø. 28.07.2009
79. Felt A. Struktur A29 kokegrop i profil. Mot Ø. 28.07.2009
80. Felt A. Struktur A29 kokegrop etter fjerning av kull lag over ardspor. Mot ØNØ.
29.07.2009
81. Felt A. Struktur A30 ildsted/bunn av kokegrop i plan. N. 28.07.2009
82. Felt A. Struktur A30 ildsted/bunn av kokegrop i profil. Mot N. 28.07.2009
83. Felt A. Struktur A32 staurhull i plan. Mot NNV. 28.07.2009
84. Felt A. Struktur A32 staurhull i profil. Mot NNV. 28.07.2009
85. Felt A. Struktur A34 stolpehull i plan. Mot N. 28.07.2009
86. Felt A. Struktur A34 stolpehull i profil. Mot NNØ. 28.07.2009
87. Felt A. Struktur A35 stolpehull i plan. Mot N. 28.07.2009

88. Felt A. Struktur A35 stolpehull i profil. Mot N. 28.07.2009
89. Felt A. Struktur A36 stolpehull i plan. Mot N. 28.07.2009
90. Felt A. Struktur A36 stolpehull i profil. Mot N. 28.07.2009
91. Felt A. Struktur A37 stolpehull i plan. Mot N. 28.07.2009
92. Felt A. Struktur A37 stolpehull i profil. Mot NØ. 28.07.2009
93. Felt A. Struktur A38 staurhull i plan. Mot NV. 29.07.2009
94. Felt A. Struktur A38 staurhull i profil. Mot NNV. 29.07.2009
95. Felt A. Struktur A40 stolpehull i plan. Mot N. 28.07.2009
96. Felt A. Struktur A40 stolpehull i profil. Mot N. 28.07.2009
97. Felt A. Struktur A41 staurhull i plan. Mot NNV. 28.07.2009
98. Felt A. Struktur A41 staurhull i profil. Mot NNV. 28.07.2009
99. Felt A. Struktur A43 kokegrop i plan. Mot N. 27. 07.2009
100. Felt A. Struktur A43 kokegrop i profil. Mot NNV. 27.07.2009
101. Felt A. Stor stein fra A43 kokegrop. Ovenfra. 27.07.2009
102. Felt A. Struktur A44 stolpehull i plan. Mot NV. 28.07.2009
103. Felt A Struktur A44 stolpehull i profil. Mot NV. 28.07.2009
104. Felt A. Struktur A45 kokegrop i plan. Mot NNØ. 28.07.2009
105. Felt A. Struktur A45 kokegrop i profil. Mot NØ. 28.07.2009
106. Felt A. Struktur A46 kokegrop i plan. Mot N. 28.07.2009
107. Felt A. Struktur A46 kokegrop i profil. Mot NNØ. 28.07.2009
108. Felt A. Struktur A47 kokegrop i plan. Mot NNV. 27.07.2009
109. Felt A. Struktur A47 kokegrop i profil. Mot NV. 27.07.2009
110. Felt A. Struktur A58 stolpehull i plan. Mot N. 29.07.2009
111. Felt A. Struktur A58 stolpehull i profil. Mot N. 29.07.2009
112. Felt A. Struktur A59 stolpehull i plan. Mot N. 29.07.2009
113. Felt A. Struktur A59 stolpehull i profil. Mot N. 29.07.2009
114. Felt A. Struktur A60 og A61 stolpehull i plan. Mot SV. 28.07.2009
115. Felt A. Struktur A60 og A61 stolpehull i profil. Mot SV. 28.07.2009
116. Felt A. Struktur A62 kokegrop i plan. Mot N. 28.07.2009
117. Felt A. Struktur A62 kokegrop i profil. Mot NV. 28.07.2009
118. Felt A. Struktur A63 stolpehull i plan. Mot N. 28.07.2009
119. Felt A. Struktur A63 stolpehull i profil. Mot NV. 28.07.2009
120. Felt A. Struktur A65 Ildsted med stolpehull i plan. Mot NV. 28.07.2009
121. Felt A. Struktur A65 Ildsted med stolpehull i profil. Mot NV. 28.07.2009
122. Felt A. Struktur A66 stolpehull i plan. Mot NV. 28.07.2009
123. Felt A. Struktur A66 stolpehull i profil. Mot NNV. 28.07.2009
124. Felt A. Struktur A69 stolpehull i plan. Mot N. 28.07.2009
125. Felt A. Struktur A69 stolpehull i profil. Mot N. 28.07.2009
126. Felt A. Struktur A70 stolpehull i plan. Mot N. 28.07.2009
127. Felt A. Struktur A70 stolpehull i profil. Mot N. 28.07.2009
128. Felt A. Arbeidsbilde. Fra v. Anne Haug, Synnøve og Jenny. 28.07.2009
129. Felt A. Arbeidsbilde. Lise Mariann snitter kokegrop. 28.07.2009
130. Felt A. Arbeidsbilde. Jenny skriver på funnposer. 28.07.2009
131. Felt A. Arbeidsbilde. Anne Haug og Synnøve vurderer kokegrop. 28.07.2009
132. Felt A. Arbeidsbilde. Snitting av strukturer. Fra v. Jenny, Anne Haug og Synnøve. 28.07.2009
133. Felt A. Ardspor MP1 tømt for masse. Lise Mariann og Jenny i bakgrunnen. Mot NV. 27.07.2009
134. Felt A. Ardspor MP1 med snitt 1/profil tømt for masse. Mot NØ. 27.07.2009
135. Felt A. Ardspor MP1 i profil. Mot NV. 27.07.2009

136. Felt A. Ardspor MP2 med snitt 2/profil tømt for masse. Mot NNØ. 27.07.2009
137. Felt A. Ardspor MP2 i profil. Mot SØ. 27.07.2009
138. Sjakt S. Oversikt med Synnøve og Jenny. Mot VNV. 17.07.2009
139. Sjakt S. Oversikt med Synnøve og Jenny. Mot V. 21.07.2009
140. Sjakt S. Oversikt med moderne plogspor. Mot NØ. 17.07.2009
141. Sjakt S. Oversikt. Mot Ø. 17.07.2009
142. Sjakt S. Oversikt. Mot VNV. 17.07.2009
143. Sjakt S. Struktur S1 nedgraving i plan. Mot NØ. 21.07.2009
144. Sjakt S. Struktur S1 nedgraving i profil. Mot NØ. 21.07.2009
145. Sjakt S. Struktur S5 nedgraving i plan. Mot NØ. 21.07.2009
146. Sjakt S. Struktur S5 nedgraving i profil. Mot NV. 21.07.2009
147. Sjakt S. Struktur S6 stolpehull i plan. Mot ØNØ. 21.07.2009
148. Sjakt S. Struktur S6 stolpehull i profil. Mot ØNØ. 21.07.2009
149. Sjakt S. Struktur S7 kokegrop i plan. Mot ØSØ. 21.07.2009
150. Sjakt S. Struktur S7 kokegrop i profil med kantstein1 nærmest. Mot ØSØ. 23.07.2009
151. Sjakt S. Struktur S7 kokegrop i profil/ovenfra med kantstein1. Mot ØSØ. 23.07.2009
152. Sjakt S. Struktur S7 kokegrop i profil/fra siden med kantstein1. Mot NØ. 23.07.2009
153. Sjakt S. Struktur S7 kokegrop i profil/fra siden med kantstein1. Mot SSØ. 23.07.2009
154. Sjakt S. Struktur S7 kokegrop. Profil med kantstein1 sett ovenfra. Mot N. 23.07.2009
155. Sjakt S. Struktur S7 kokegrop i profil uten kantstein. Mot ØSØ. 23.07.2009
156. Sjakt S. Struktur S7 kokegrop i profil. Lag 1 fjernet. Hull etter prøve uttak. Mot ØSØ. 29.07.2009
157. Sjakt S. Struktur S7 kokegrop. Detalj fra topp lag 1 med stein og kull. 29.07.2009
158. Sjakt S. Struktur S7 kokegrop i profil. Lag 2 fjernet. Kanstein2 skimtes bak. Mot ØSØ. 29.07.2009
159. Sjakt S. Struktur S7 kokegrop tømt. Mot ØSØ. 29.07.2009
160. Sjakt S. Struktur S7 kokegrop. Kanstein2 gravd fram. Mot ØSØ. 29.07.2009
161. Sjakt S. Struktur S7 Kantstein2 nærbilde. 29.07.2009
162. Sjakt S. Struktur S11 kokegroper i plan. Mot SØ. 24.07.2009
163. Sjakt S. Struktur S11 kokegroper i profil. Mot S. 24.07.2009
164. Sjakt S. Struktur S13 staurhull i et stolpehull i profil. Mot ØNØ. 24.07.2009
165. Sjakt S. Struktur S16 staurhull i profil. Mot ØNØ. 24.07.2009
166. Sjakt S. Struktur S23 stolpehull i plan. Mot ØNØ. 24.07.2009
167. Sjakt S. Struktur S23 stolpehull i profil. Mot ØNØ. 24.07.2009
168. Sjakt S. Struktur S25 stolpehull i plan. Mot NØ. 24.07.2009
169. Sjakt S. Struktur S25 stolpehull i profil. Mot ØNØ. 24.07.2009
170. Sjakt S. Struktur S31 kokegrop i plan. Mot N. 27.07.2009
171. Sjakt S. Struktur S31 kokegrop. I profil. Mot N. 27.07.2009
172. Sjakt S. Struktur. S32 stolpehull i plan. Mot NV. 24.07.2009
173. Sjakt S. Struktur S32 stolpehull i profil. Mot NV. 24.07.2009
174. Sjakt S. Arbeidsbilde. Synnøve og Jenny tegner struktur som senere utgår. Mot NV. 21.07.2009
175. Sjakt S. Arbeidsbilde. Synnøve og Jenny undersøker strukturer. 17.07.2009.

Liste over tegninger

Bolsøya skole gnr 17

Molde kommune Møre og Romsdal

T-24979

Alle tegninger er i A3 format, unntatt 8214 som er i A1 format.

Kartskap nr. Tegning nr. Område og strukturer.

- 8214 - Oversiktstegning 1. Felt A.
- 8215 - Oversiktstegning 2. Sjakt S.
- 8216 - Plantegning 1. Felt A, Struktur A1-A8, A11.
- 8217 - Plantegning 2. Felt A, Struktur A10, A11, A16, A20-A22, A60, A61.
- 8218 - Plantegning 3. Felt A, Struktur A23, A24, A26, A27, A63, A64.
- 8219 - Plantegning 4. Felt A, Struktur A47, A48, A58, A59. MP1.
- 8220 - Plantegning 5. Felt A, Struktur A13, A28, A30, A44, A49, A62.
- 8221 - Plantegning 6. Felt A, Struktur A43, A47, MP3, MP4.
- 8222 - Plantegning 7. Felt A, Struktur A28, A29, A32, A45, A69.
- 8223 - Plantegning 8. Felt A, Struktur A40, A41, A46.
- 8224 - Plantegning 9. Felt A, Struktur A34, A36, A69, A70, MP2.
- 8225 - Plantegning 10. Felt A, Struktur A37.
- 8226 - Plantegning 11. Felt A, Struktur A34, A65.
- 8227-8237 - Ren tegninger av 8216-8226. Samme (stigende) rekkefølge.
- 8238 - Plantegning 1. Sjakt S, Struktur S1, S5, S7, S11, S13, S16, S23.
- 8239 - Plantegning 2. Sjakt S, Struktur S23, S25.
- 8240 - Plantegning 3. Sjakt S, Struktur S31, S32.
- Strukturtegninger Felt A og Sjakt S:
- 8241 - Strukturtegning 1. Felt A, Struktur A1, A2.
- 8242 - Strukturtegning 2. Felt A, Struktur A3, A4, A10, A20.
- 8243 - Strukturtegning 3. Felt A / Sjakt S, Struktur A5, A11, S31.
- 8244 - Strukturtegning 4. Felt A, Struktur A6, A7, A8.
- 8245 - Strukturtegning 5. Felt A, Struktur A29 plan/profil etter fjerning av kull og stein. Ardspor.
- 8246 - Strukturtegning 6. Felt A, Struktur A30, A44, A69, A 70.
- 8247 - Strukturtegning 7. Felt A, Struktur A43, A45.
- 8248 - Strukturtegning 8. Felt A, Struktur A46.
- 8249 - Strukturtegning 9. Felt A, Struktur A29, A47.
- 8250 - Strukturtegning 10. Felt A, Struktur A24, A60, A61, A63, A66.
- 8251 - Strukturtegning 11. Felt A, Struktur A37, A65.
- 8252 - Strukturtegning 12. Sjakt S, Struktur S1, S5.
- 8253 - Strukturtegning 13. Sjakt S, Struktur S6, S7.
- 8254 - Strukturtegning 14. Sjakt S, Struktur S11, S16, S23, S25.
- 8255 - Strukturtegning 15. Sjakt S, Struktur S32.
- Plantegninger sjakt S - Ren tegninger:
- 8256 - Plantegning 1. Sjakt S, Struktur S1, S5, S7, S11, S13, S16, S23.
- 8257 - Plantegning 2. Sjakt S, Struktur S23, S25.
- 8258 - Plantegning 3. Sjakt S, Struktur S31, S32.

Konklusjon og avsluttende kommentarer

Uten tilgang til C14 dateringer og makrofossilanalyser er det vanskelig å konkludere. Jeg velger derfor å komme med en avsluttende kommentar/personlig tolkning av det avdekte området på Felt A.

En tolkning av kultursporene slik de foreligger innenfor et relativt lite avdekt område på Felt A er å tolke dem som spor etter kultisk/religiøs virksomhet. Kokegropene kan se ut til å tilhøre et større kokegropfelt, noe som gjerne tolkes i kultisk sammenheng. (Gustavson, Heibreen & Martens (red) *De gåtefulle kokegroper* - Varia 58, Oslo) At ardsporene ser ut til å gå i en sirkel innenfor et avgrenset område kan tolkes som om det dreier seg om en svært liten åker som ikke har vært dyrket til matauk. Åkeren kan derfor sees på som "symbolsk" og at kornet har blitt brukt til å brygge for eksempel små mengder øl som har blitt brukt i rituell sammenheng. Slik aktivitet kan ha foregått i gjennom hele den førkristne perioden av jordbrukskulturene (bronsealder/jernalder). Denne tolkningen kan også forklare hvorfor det blir funnet slagg og keramikk i tillegg til bein og brent leire i enkelte kokegroper. Tidlig jernproduksjon forbindes ofte med magiske ritualer (Munch 1922: 102-103 / Budd & Taylor 1995: 139), og keramikken kan stamme fra offerkar.

Med det antatte kultstedet Veøya i nabolaget blir dette i det minste en morsom tanke. En slik tolkning vil også kunne underbygge antagelsene om et eventuelt høvdingsete i nærområdet.

Vedlegg

1. Oversiktstegning Felt A i A3 format
 2. Oversiktstegning sjakt S
 3. Symbolforklaring-signaturliste
 4. Strukturtegnninger
 5. Kart med innmålte strukturer Felt A
 6. Kart med innmålte strukturer sjakt S
 7. Innmålingsdata
 8. Rapport radiologiske dateringer fra forundersøkelsen
- Foto CD
Data CD